

Oude Kerk, 24 november 2024

Eeuwigheidszondag

ds. Johan Meijer

gelezen: Sefanja 1:14-2:3 en Marcus 13: 14-27

titel: het moeilijke niet verdoezelen

preek

Gemeente van Hem die leeft en liefheeft, lieve mensen van God

I

In de Bijbel komen we regelmatig teksten tegen die heftige beelden en stevige taal bevatten. Zou je er van die symbolen bij zetten zoals kijkwijzer dat doet dan kun je zeggen: de teksten bevatten geweld, angst, er wordt stevige taal gebruikt. Regelmatig mag je er wel bij zetten: let op met alle leeftijden.

Het zijn niet de makkelijkste of meest vriendelijke woorden die we hoorden vanmorgen: 'Een dag zijn van razernij, een dag van angst en benauwdheid, een dag van verderf en verwoesting', Sefanja 1: 15. Marcus heeft het over verwoestende gruwel en dagen van verdrukking. Het liegt er niet om!

II

Zijn deze teksten wel geschikt zijn voor deze dienst, waarin wij gevoelig zijn omdat wij onze gestorvenen gedenken, de dag waarop voortbestaanden bij ons te gast zijn, mensen die emotioneel zijn om hun geliefde. Passen bij die gevoeligheid wel zulke heftige beelden?

Dat u, dat jij hier vandaag vandaan gaat met het gevoel dat je nieuwe hoop, kracht hebt ontvangen voor je leven, dat is het doel dat ik voor ogen heb. Troost en bemoediging, nieuwe voeding voor je vertrouwen. Maar bij dat alles wil je ook serieus genomen worden in de kerk.

Volgens mij nemen de teksten die wij hoorden vanmorgen ons juist heel serieus, neemt God ons in die woorden uitermate serieus.

III

Stel dat al onze levenservaringen, de dingen die wij meegemaakt hebben en meemaken, voelen en ervaren eens in een boek zouden worden of verfilmd: zijn daar niet ook allerlei beelden bij die nogal schokkend zijn?

Regelmatig hoor ik mensen zeggen: als ik alles wat ik meegemaakt heb eens in een boek zou opschrijven, dan werd het een heel dik boek en het zou niet het leukste worden.

Daarom houden mensen vaak het diepste dat hen beweegt en bezighoudt voor zich met het idee: 'Laat ik anderen maar niet lastig vallen met mijn ellende, daar zitten ze toch niet op te wachten'. Bovendien denken mensen nog al eens dat hun verhaal niet zo welkom is bij anderen, dat een ander je ook gewoon niet begrijpt. Wie een geliefde heeft verloren, kan op een gegeven moment het gevoel krijgen dat de omgeving denkt: 'Nu is het rouwen wel es een keer voorbij!'. Er zijn steeds minder mensen die vragen hoe het met me gaat en het wordt stiller om me heen, het rouwrumoer is verdwenen. Ze denken vast dat ik zeur als ik zeg dat ik veel verdriet heb. Zieke mensen voelen zich ook vaak onbegrepen: 'Het is net of ze bang zijn om bij me op bezoek te komen, ze blijven weg'. Zo leeft er heel wat in het verborgene, je hebt het gevoel dat je omgeving liever de leuke en luchtige verhalen hoort, de succesverhalen.

Hebt u, heb jij het gevoel dat je serieus genomen wordt door je omgeving, je medemens, je familie, gemeenschappen waar je bij hoort. Is er aandacht voor wie je werkelijk bent, is er oog en oor voor wat er allemaal in je omgaat? Is dat misschien iets waar je naar verlangt? Dat je je verhaal kunt delen kunt, dat je je begrepen voelt?

IV

In de teksten van vandaag doorbreken de schrijvers het patroon van verdoezelen en wegstoppen van het negatieve, het wegedeneren van onrecht, het ontkennen van misdaden en schendingen van mensenrechten. Sefanja en Marcus noemen het onrecht bij hun namen en confronteren de lezers ermee. Met heftige beelden en zware taal worden wij die met eigen ogen de aarde zien verscheurd serieus genomen en bemoedigd, en op onze verantwoordelijkheid gewezen.

Heel de Bijbel door worden die de dingen klip en klaar bij de naam genoemd. Het begint er zelfs mee, als God gaat scheppen in den beginne. God neemt het Woord, dan worden duister, oervloed en chaos bij name genoemd. En dan neemt God het eerste woord en roept licht en aarde, groen gewas, dieren en mens: en zij zijn er. En God zag dat het goed was.

Maar goed bleef het niet. Daarom moeten ook de slechte dingen bij hun naam worden genoemd, bijvoorbeeld door de mond van profeten. Het kwade dat er in de wereld is, het kwaad dat mensen elkaar aandoen. Het enorme onrecht dat er is in Gods wereld. Mensen die zich gedragen als hufters en hun slachtoffers maken, op een manier die haaks staat op de bedoelingen van Gods Beloofde Land. Die vloeken met de bedoelingen die zijn opgeschreven in Gods grondwet van liefde en barmhartigheid. Daders worden aangesproken op hun gedrag: dit zijn daden die niet in Gods licht kunnen leven. Keer terug naar de weg van recht, doe recht aan je naaste. Heb lief.

V

Ook het verdriet dat Gods mensen wordt aangedaan wordt benoemd. Onrecht dat wordt gedaan en wie daar slachtoffer van zijn. Armen, verdrukten, mensen die door grof geweld verdwenen, hongerigen, mensen die gedwongen zijn te buigen en te zwijgen. Benoemd wordt wat hen is aangedaan, het wordt openbaar gemaakt, en eindelijk, eindelijk is er gezegd wat altijd in de doofpot verstopt moest blijven. Dát is openbaring!

Openbaring in klare taal. Is dat omdat God zo'n streng straffend karakter heeft? Dat wordt vaak van God gezegd, dat is vaak van God ook gemaakt in de vorming van tradities. Daarom zijn sommige mensen ook zo bang voor God en raken zij in paniek als zij strenge horen spreken over een oordeel.

Als we zo naar God zouden gaan kijken, zouden wij vergeten dat Gods karakter uit pure liefde bestaat. Het uitgangspunt van Gods spreken en handelen is zijn eindeloze passie voor de schepping en zijn schepselen die Hij zo liefheeft. Je hoeft helemaal niet bang te zijn voor God, want God heeft jou juist enorm lief.

Maar wanneer God ziet dat zijn schepping, dat een schepsel van Hem onrecht wordt aangedaan, dan horen wij de keerzijde van diezelfde liefde. Dan kan worden het zwijgen doorbroken over alles wat er aan schrijnend onrecht gebeurt onder Gods ogen. Het moet

gezegd worden, want wie anders zou anders nog opkomen voor het recht van Gods veelkleurige schepselen. De boosheid is er om op te komen voor diegenen voor wie niemand opkomt.

God komt voor jou op. God wil heel jouw levensverhaal kennen, omdat jij zijn schepsel bent. God heeft weet van wat er in jou leeft, aan teleurstelling, rouw, angst en boosheid. Of dat jij gediscrimineerd wordt om je afkomst, je kleur, je geloof, je cultuur. God kent je trauma's en je zorgen. De aardverschuivingen in jouw leven als er kanker ontdekt wordt, geliefden lijden en sterven. Wat in jouw hart omgaat gaat God zeer aan het hart en daarom wordt het in de openbaarheid gebracht.

VI

Door de profetenmond en door zijn Zoon. Wat Jezus doet, is je duidelijk maken dat Hij in het spoor van zijn Vader weet heeft van wat je doorstaat en te lijden krijgt.

Jezus vertegenwoordigt deze God in deze wereld. Met een ongekenne passie is Hij bewogen om zijn mensen. Het onrecht dat zijn vele slachtoffers maakt, kan niet ongemerkt onder het tapijt van de wereldgeschiedenis of door de gladder praat van politici verdwijnen. Er zal recht geschieden en God zal hier garant voor staan: zoals hij het eerste woord had en licht riep, zo zal Hij het laatste woord hebben en rechtspreken op de dag der dagen als de tijden zich tot heil zullen verwijden voor wie bovenmate lijden.

VII

Wij zijn op weg naar die dag. Wij zien uit naar die dag, die dag als alle leed geleden is. Als ziekte en dood er niet meer zijn. Als zon en maan niet meer nodig zijn. Als wij eindelijk voluit kunnen lachen en juichen en leven.

Heeft het zin om uit te zien naar die dag? Heeft het zin om nog te hopen op gerechtigheid? Heeft het zin om te midden van alle lijden in deze wereld nog op God te vertrouwen? Ja dat heeft het, het heeft zin. Want: 'Dán zullen ze zien 'de Mensenzoon komend in wolken' met een veelheid aan macht en heerlijkheid.' De toekomst heeft zin. Want God, die ooit zijn eerste woord gesproken heeft, houdt woord en zal het laatste woord van liefdevol recht spreken over ons allen, die gegund wordt te vliegen op vleugels van licht!

Amen